

EMOCINIO INTELEKTO UGDYMO(SI) GALIMYBĖS IKIMOKYKLINIAME AMŽIUJE

Živilė Benokraitienė,
Algimantas Bagdonas (*vadovas*)
Kauno kolegija, Menų ir ugdymo fakultetas, Pedagogikos katedra

Adresas: Pramonės 22-421, Kaunas
E. puslapis: <https://www.kaunokolegija.lt/muf/>
E. paštas: zivile.be8907@go.kauko.lt
Telefono nr.: 8 (37) 20 86 04
Tyrimų kryptis: S 007 Edukologija

Tyrimo tikslas. Atskleisti emocinio intelekto ugdymo(si) galimybes ikimokykliniame amžiuje.

Reikšminiai žodžiai: emocinis intelektas, ikimokyklinis amžius, šeimos ir pedagogų bendradarbiavimas

Tyrimo metodai. Mokslinės literatūros ir dokumentų analizė.

Rezultatai ir išvados. Emocinis intelektas apibrėžiamas kaip asmens gebėjimas ar gebėjimų visuma, kuri leidžia asmeniui samprotauti apie emocijas, jas atpažinti, naudoti ir valdyti bei lemia žmogaus galimybes sėkmingai susidoroti su aplinkos poreikiais ir spaudimu. Mokslinėje literatūroje emocinis intelektas apibrėžiamas tiek kaip gebėjimas, tiek kaip bruožas. Emocinis intelektas apibrėžiamas kaip gebėjimas įsijausti į savo ir kito jausmus, suprasti savo ir kitų patiriamas būsenas. Emocinis intelektas suteikia individui sėkmingas galimybes bendrauti, bendradarbiauti, socializuotis bendruomenėje. Išugdytas emocinis intelektas šiame amžiuje taip pat mažina agresiją, gerina nuotaiką, mažina blogų įpročių tikimybę, nerimą ir depresiją. Emocinio intelekto ugdymas ikimokykliniame amžiuje sudaro galimybę vaikui gebėti kontroliuoti savo emocijas, palaikyti sveikus santykius su tėvais, pedagogais ir bendraamžiais, pasiekti geresnių akademinų rezultatų, prisitaikyti mokykloje ir socialiai adaptuotis. Emocinio intelekto ugdymo galimybės: emocinio intelekto ugdymo(si) programų taikymas ugdomojoje veikloje, ugdomosios aplinkos pritaikymas įvairių poreikių vaikams, ugdymo priemonių, atitinkančių vaikų amžių ir poreikius, parinkimas, pedagogų kvalifikacijos kėlimas, pedagogų bei tėvų bendradarbiavimas, siekiant ugdyti ikimokyklinio amžiaus vaikų emocinį intelektą.

Originalumas ir praktinis reikšmingumas. Park ir Huh (2010) teigimu, ikimokyklinio ugdymo įstaigos šiuo metu nepakankamai naudojamos kaip potenciali priemonė, padedanti padidinti vaikų emocinį intelektą. Denham, Zinsser ir Bailey (2011) teigia, kad emocinis intelektas turi teigiamos įtakos ikimokyklinio amžiaus vaikų santykiams bei yra susijęs su ankstyva ikimokyklinio amžiaus vaikų sėkme mokykloje. Be to, emocinis intelektas taip pat turi teigiamo poveikio vaikų motyvacijai (Turkmen, Ozbey, 2021). Kaip teigia Slušnienė ir Balčėtienė (2016, p. 232), emocinio intelekto ugdymas ikimokykliniame amžiuje „padeda susirasti draugų, sėkmingai įsilieti į grupę, atskleisti save, įveikti sunkumus, stresą, išspręsti konfliktus, valdyti jausmus ir pan.“. Įvairūs tyrimai rodo, kad skirtingos programos, diegiamos, ikimokyklinio ugdymo įstaigose, pavyzdžiui, sodininkystės mokymas gali statistiškai reikšmingai pagerinti vaikų emocinį intelektą (Park, Huh, 2010). Gershon ir Pellitteri (2018) įvertinę ikimokyklinio ugdymo programas, kuriose akcentuojamas socialinis emocinis mokymasis, nustatė, kad toks mokymas gerina socialinius įgūdžius, sumažina asocialų elgesį, taip pat pagerina teigiamą savęs vaizdą, akademinis pasiekimus, psichinę sveikatą ir prosocialų elgesį. Reyes et al. (2012) taip pat akcentuoja, kad siekiant efektyvaus emocinio intelekto ugdymo reikalingos ne tik programos, bet ir svarbus ir mokytojų atvirumas bei įsitraukimas į tokias mokymo programas. Darbe keliamas probleminis klausimas – kokios yra emocinio intelekto ugdymo(si) galimybės ikimokykliniame amžiuje?